

Друковане видання «Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського: Лінгвістичні науки» має свій веб-сайт <http://www.lingstud.od.ua>, де можна ознайомитися з історією журналу, складом редакційної колегії, новинами щодо найближчих випусків, а також з архівом журналів за останні 15 років, де представлено повні тексти наукових статей.

Велику допомогу редакційній колегії у підготовці матеріалів для збірника надає секція теоретичної та прикладної лінгвістики Південного наукового центру НАН і МОН України, яка була створена у 2005 році на базі кафедри перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики.

Творчий підхід колективу редакційної колегії до вирішення широкого круга завдань, які ставить перед ними робота над матеріалами вісника, сприяє підвищенню якості видання та значущості збірника наукових праць «Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського: Лінгвістичні науки» для лінгвістів Південного регіону України. Хочеться побажати нашим авторам творчих успіхів, подякувати їм за співробітництво і виразити надію на подальшу успішну співпрацю.

УДК 81'25+82'192+347.78.034[811.111+811.161.2]

ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНОЇ ПІСНІ УКРАЇНСЬКИМИ ВІДЕОБЛОГЕРАМИ

Владислава Аккурт

кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,
Одеса, Україна
e-mail: Akkurt.VY@pdp.edu.ua
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3542-3428>

Олександр Прокопенко

здобувач вищої освіти за другим (магістерським) рівнем зі спеціальності 035 Філологія Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,
Одеса, Україна
e-mail: Procopenco.AI@pdp.edu.ua
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4230-1699>

Римма Пастир

здобувач вищої освіти за другим (магістерським) рівнем зі спеціальності 035 Філологія Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,
Одеса, Україна
e-mail: pastir0910@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5053-3639>

АНОТАЦІЯ

У статті розглядаються особливості й проблеми перекладу текстів англomовних пісень, та способи їх перекладу українською мовою блогером UkrTrashDub. З глобальним впливом американської культури на точку зору української молоді дослідження набуває все більшої актуальності в наш час. В ході порівняльного аналізу оригінального тексту й тексту перекладу було виявлено, що основними труднощами при сприйнятті і,

відповідно, перекладі пісень слугують мовні реалії та відтворення форми тексту оригіналу. Розглядаючи способи перекладу текстів пісень, автори зупиняються на римованому способі перекладу, зосередженому на досягненні максимально можливої адекватності перекладу. Особливу увагу приділено соціальному фактору, що мотивує існування подібного виду перекладу.

Попри глибоке розуміння ідейно-тематичної спрямованості оригіналу, перекладач повинен зуміти знайти досить адекватні словесні засоби для передачі образної системи тексту-оригіналу та специфіки мови автора. Крім того, при перекладі віршованого тексту дуже важливим є збереження його ритмічної організації (перш за все віршованого розміру) і системи рим (чоловічих, жіночих, дактилічних, гіпердактилічних), що, однак, далеко не завжди можливо.

У рамках дослідження було визначено основні особливості, проблеми та засоби перекладу англійських пісень українською мовою. До основних особливостей можна віднести: нестабільний віршований розмір; великий вплив культури носіїв мови тексту оригіналу; велику кількість зображень у текстах пісень реалій культури носіїв мови оригіналу. Проблемами перекладу текстів пісень виступають: збереження оригінальної форми; адаптація та/або передача іншомовних реалій і різниці у мовах, що формує підхід до написання віршів. Виходячи зі спостережень та порівняння, можна зробити висновок, що основні особливості перекладу текстів англійських пісень пов'язані зі збереженням оригінальної форми.

Ключові слова: переклад пісень, труднощі перекладу, лінгвістична адаптація, рима, ритм, форма, мовні реалії.

Вступ. З XIX ст. розпочався процес глобалізації, тобто процес економічної та культурної уніфікації та взаємної інтеграції. Більшість експертів в різних галузях зазначають, що цей процес вже не можливо зупинити. Для глобалізації характерні дві основні сторони: економічна (збільшення взаємозалежності національних економік усього світу) та культурна (поширення ідей, значень та цінностей у світі з розширенням та збагаченням культурних стосунків). І нерідко частиною глобалізації вважається так звана «американізація», тобто вплив США на поп-культуру, бізнес-моделі, мову і політику інших країн. Такий вплив мотивує людей різних поглядів, з різних етнічних, соціальних та вікових груп вивчати англійську мову, бо окрім того, що з XXI ст. англійська — це офіційно визнана мова міжнародного спілкування, вона є й засобом отримання доступу до різних продуктів американської культури. Однак кількість людей, що не володіють англійською, в українському суспільстві дуже велика: за рейтингом компанії EF (Education First) у 2019 році Україна посіла 49 місце зі 100

країн, отримавши індекс 52.13, та потрапила у групу з низьким рівнем володіння англійською мовою. Але, не дивлячись на це, рівень споживання продуктів американської культури (книг, фільмів та музики) не падає, а тільки зростає. Окрім вищезазначеного, глобалізації сприяє розвиток інформаційних технологій, що формує середовище, у якому буде дуже високий рівень споживання продуктів американської культури навіть без розуміння англійської мови.

Актуальність дослідження. Серед елементів популярної культури музика майже ніколи не адаптується під інші культури у мовному аспекті, бо для її споживання розуміння тексту пісні не є обов'язковим: процес споживання музики пов'язаний не на розумінні посилення автора, а на сприйманні її (музики) мелодичної та ритмічної складових. Відсутність необхідності мовної адаптації для здійснення процесу споживання характеризує саме музику, що й відділяє її від кінематографа та літератури, де розуміння мови (у випадку кіно — усної та писемної, а у випадку літератури — писемної) є невіддільним (частина/ознака) елементом для споживання непідготовленою масовою аудиторією цих продуктів культури. Хоча для споживання музики потреба в мовній адаптації відсутня, попит на переклад текстів пісень все ж є, що і зумовлює актуальність даного дослідження.

Мета дослідження — визначити особливості перекладу англійських пісень українською, проблеми, що з'являються при перекладі цього типу текстів.

Матеріалом дослідження слугувала пісня «Feel Good Inc» британського гурту «Gorillaz» та її переклад відеоблогером UkrTrashDub українською мовою.

Методи дослідження. В роботі використовувалися порівняльний аналіз текстів оригіналу і перекладу та описовий метод.

Завдання дослідження: виявити та проаналізувати особливості перекладу та проблеми перекладу англійських пісень українською.

Результати та дискусія. Комбінація культури бардів та авторської пісні, а також нинішня популярність репу серед молоді створює у мешканців України попит на переклад текстів американських пісень, що є необхідною умовою для більш цілісного та позитивного/негативного впливу на музику.

Варто мати на увазі, що переклад пісень зазвичай має аматорське походження: відсутність необхідності в мовній адаптації музики для

її сприйняття масовим споживачем формує відсутність попиту компаніями, що надають користувачам доступ до музики, на переклад, що здійснюється професійними перекладачами на замовлення. Амасторів, що здійснюють переклад текстів англomовних пісень, можна розділити на два типи:

1) разові, що мотивуються різними цілями (навчальними, публіцистичними або просто симпатією до конкретної музичної композиції/виконавця та бажанням поділитись її/його значенням із суспільством);

2) систематичні, до яких ми й відносимо блогерів, що діляться так званим «контентом» (від створення власноруч відео до великих статей).

Переклад тексту пісень має свої особливості. Однак, перш ніж ми зможемо визначити засоби для здійснення самого перекладу, необхідно зрозуміти, що ж таке пісня як об'єкт мовного дослідження? Пісня як явище — це словесно-музичний твір. Одночасно з цим пісня — це поетичний жанр. І незалежно від того, чи ми розглядаємо пісню як жанр або як окремих твір, пісні належать до художньої літератури, а, отже, і переклад пісень — це художній вид перекладу.

Згідно з визначенням В. Н. Комісарова: «художнім перекладом називається переклад творів художньої літератури» (Комиссаров, 2000: 215). Суть художнього перекладу, як і будь-якого іншого перекладу, полягає у відтворенні мовними засобами всього того, що написано мовою оригіналу. Специфіка та особливості проблем, що виникають при такому виді перекладу, визначаються специфікою самого художнього тексту (в нашому випадку — пісні), його суттєвими відмінностями серед інших типів текстів.

Художній текст спирається на образне віддзеркалення світу з досягненням певного естетичного впливу, створення художнього образу. Подібна орієнтованість на передачу естетичної інформації відрізняє художній вид мовлення від інших видів, де інформативний зміст — первинний.

Переклад з однієї мови на іншу не слід розглядати як заміну однієї мови іншою. У перекладі стикаються реальності різних культур, особистості письменників, склади творчого мислення. Переклад співаної поезії, як частини культури, передбачає також і впровадження тексту перекладу в літературний процес та культуру тієї мови, якою здійснено переклад. Це літературний процес, що вимагає великих

творчих зусиль з боку перекладача. Адже у цьому випадку важливо не тільки передати зміст вихідного тексту, але і при цьому зберегти естетичну і прагматичну функції тексту, його поетичну організованість.

Т. А. Казакова відзначає, що «художній переклад є іншокультурною подобою вихідного художнього тексту, що відповідає літературно-комунікативним вимогам і уявленням суспільства на певному історичному етапі» (Казакова, 2002: 21–22). Художній переклад спирається на мовну творчість перекладача, його літературний талант. Перекладач повинен сприймати текст як незалежний оглядач і виявляти можливі труднощі при його прочитанні. Оскільки будь-який текст допускає можливість декількох варіантів перекладу, перекладач, як творець художнього тексту мовою перекладу, повинен мати на увазі, що обраний ним варіант має бути саме художнім, і він обов'язково має містити можливість всіх тих тлумачень, які допускає текст оригіналу. Здійснюючи художній переклад, важливо показати індивідуальний стиль автора, авторську естетику (Сдобников, 2007: 136).

Віршований переклад має свої специфічні особливості й методи передачі інформації при роботі з текстом. Перекладацькі проблеми під час роботи з поетичним текстом можна умовно розділити на дві групи, перша з яких пов'язана з особливостями національного й авторського поетичного мислення, а друга — з особливостями форми вірша, яка охоплює структуру мови та залежить від сформованих у кожного народу традицій. У поезії індивідуальність автора та його рідної мови проявляються в максимальному ступені.

Переклад пісень сучасних виконавців різних музичних напрямків і жанрів є окремою сферою перекладу. Ключовим моментом є визначення реципієнта такого перекладу. Зазвичай це шанувальник виконавця або просто слухач. Англomовна пісня для українськомовного слухача — це музична композиція, що супроводжується текстом англійською мовою, тобто текст являє собою другорядний аспект сприйняття пісні. Реципієнту необхідна суть тексту без втрати сенсу, ключових моментів, ідеї, тому переклад тексту має бути максимально наближений до оригіналу, без стилістичних вільностей автора, що зумовить збереження можливості реципієнта самому проаналізувати текст і зробити свої висновки про композицію.

Професійний перекладач повинен передати настрій і думки автора, при цьому якнайкраще зберегти формальну й семантичну скла-

дову оригінального тексту. Перекладачеві бажано не тільки володіти мовою вихідного тексту, а й мати хоча б мінімальні музичні уміння. При перекладі пісень необхідно брати до уваги стилістичні особливості й граматичну структуру мови-оригіналу. Так, коли перекладач бере в руки текст оригіналу, переосмислює його і приступає до роботи, він нерідко зустрічає жаргонні слова, різні обороти та граматичні структури, які диктують розмір тексту і музичну форму пісні. Відомо, що в середньому слова в англійській мові коротші, ніж їх аналоги в українській. Саме тому текст оригіналу коротший, ніж переклад. Головне при цьому зберегти первісний зміст і комунікативну інтенцію автора пісенного тексту.

Тематика сучасної англомовної пісні почала формуватися ще з 1960-х років, коли в текстах з'являлись теми соціального характеру: самотність, протест проти війни та засилля техніки, індивідуальне самовдосконалення, конфлікт поколінь. Англомовні пісні є потужним засобом пропаганди англійської мови та американської/англійської культури з властивими їм цінностями та ідеалами. Тексти англомовних пісень мають «культурологічну стійкість», оскільки вони існують у просторі культури. До однієї з важливих причин стійкості цих текстів слід віднести їх актуальність в рамках певної соціально-політичної ситуації й широкий суспільний резонанс тієї чи іншої пісні. Слід відзначити, що характер змісту текстів пісень, що можна віднести до поп-музики, має здебільшого розважальний характер. Традиційна англомовна пісня складається з двох або трьох куплетів і приспіву, тобто має так звану структуру, що складається з двох частин. Текст пісні, у більшості випадків, відбиває емоційно-чуттєвий зміст, розповідаючи історію (нарративний текст), описуючи якийсь пейзаж (дескриптивний текст) або повідомляючи про думки, оцінку чи міркування автора (аргументативний текст).

Тексти характеризуються досить вільною метрикою, у якій варіюється кількість наголошених складів. Така неоднорідність зумовлена тим, що при музичному виконанні, в силу того, що «мелодійний рядок» довше віршованого, є можливість або «розтягнути» короткий рядок, проспівавши його довше, або «стиснути» довгий, проспівавши його швидше. Домінантною в англомовних пісенних текстах є ритмічна структура мелодійної складової, тобто комбінація вокальної мелодії та її ритміки, якій і підпорядковується ритм вербального ком-

понента, тобто тексту. Найчастіше використовуються такі стандартні способи римування, як парний і перехресний. У синтаксичному плані англомовні пісні неоднорідні. У них присутні риси як високого, так і розмовного, «зниженого» стилю, причому можливе співіснування того й іншого стилів в одному тексті. Найбільш помітними рисами текстів англомовних пісень слід вважати паралельні конструкції в поєднанні з різними видами повтору, а також часте вживання питальних речень, що говорить про присутність рис діалогізму, або діалогічності.

При роботі з текстами розглядаються такі особливі категорії тексту і показ їх в перекладі, як присутність або відсутність ліричного героя, особистість і образ автора, його сприйняття світу. Всі перераховані особливості повинні зображатися в тексті перекладу. Переклад передбачає також аналіз відбитих в пісенних текстах екстралінгвістичних ситуацій, в яких опиняються герої, образ їхніх дій і думок. Вироблена стратегія роботи передбачає виявлення особливостей, властивих художньому і віршованого перекладу текстів, на основі чого здійснюється їх порівняльний аналіз.

В цілому слід відзначити, що проблеми віршованого перекладу можна умовно розділити на дві групи. Перша пов'язана безпосередньо з особливостями авторського й національного поетичного мислення. Друга ж — з особливостями форми вірша, що зумовлені як структурою мови, так і традиціями, що склалися у кожного народу окремо.

Вільна композиція й умовний характер вірша пісні не завжди дають можливість знайти прямі метричні відповідності, так що в першу чергу перекладачеві слід передати співвідношення між ритмом й інтонацією, а не розмір з усіма його метричними одиницями. Розглянемо більш детально на матеріалі нашого дослідження. Ознайомившись з текстом оригіналу, можна побачити, що у контексті йде мова про речі, які люди роблять для того, щоб почувати себе добре. Зокрема пісня зосереджена на темній стороні задоволення, як погані звички та залежність, проте проглядає важлива деталь: продукт, що споживається масовою аудиторією, і є причиною залежності, або об'єктом поганої звички, надається споживачу корпорацією під назвою «Feel Good Inc», на землі котрої мешкають люди, до яких звертається ліричний герой — гурт лідера Gorillaz, що виконують ці пісню. Тож, ця лірика містить у собі не стільки міркування на тему природи людської залеж-

ності, скільки міркування щодо ролі великих компаній у формуванні таких залежностей та звичок та їх критику. У приспіві ж йде мова про вітряк, який прямував до «справжньої» землі, на якій мешкає ліричний герой до того, як раніше згадана корпорація отримала контроль над місцем, де люди мешкають зараз. Ліричний герой оспівує любов і свободу, які назавжди залишилися на землі вітряків, до котрої ліричний герой і запрошує усіх людей в «корпорації». Але, схоже на те, що герой болісно усвідомлює неминуче знищення тієї «справжньої» землі й не докладає жодних зусиль, щоб дістатися до вітряка. Також рядок про звертання вітряка можна інтерпретувати таким чином, що кохання — це єдина річ, що по-справжньому змушує світ обернутися.

У першій строфі другого куплету до нас звертається інший герой цієї пісні — лідер корпорації “Feel Good” (та сама “Feel Good Inc.” що і є назвою пісні). Він з неповагою розповідає про громадян, які вишиковуються в чергу, щоб послухати ліричного героя. “Laughing gas these hazmats, fast cats. / Lining them up like ass cracks. / Lay these ponies at the track. / It’s my chocolate attack.” Лідер називає гурт (Gorillaz — це гурт, а не сольний виконавець) «поні» й показує, що він застосовує їх як свою «шоколадну атаку». Можливо, це ще посилення на сюжет роману «1984» Джорджа Орвелла, де шоколад використовувався як засіб відволікання уваги від ознак тоталітарного уряду оточення звичайних людей. У другій частині строфи згадується мультфільм “Care Bear”; “Care Bear” — мультфільм про купу антропоморфних тварин, які співали веселі пісні. Тут лідер корпорації називає Gorillaz “Care Bears”, тобто «Ведмедями, що наглядають», що знов відсилає нас до того, як уряд корпорації застосовує гурт, дозволяючи їм грати свої пісні у своїх власних цілях. “Watch me as I gravitate”, що означає «Дивись як я тяжію» це метафора сили та влади лідера: ми можемо лише слідкувати за ним, але нічого не можемо вдіяти.

Перш за все, звернемо увагу на те, як автор перекладу UkrTrashDub зберіг форму оригіналу. Спочатку у пісні є інтро, яке далі ще повторюється. Це рядки “Shake it, shake it, shake it, feel good. / Shake it, shake it, shake it, feel good. / Shake it, shake it, shake it, feel good. / Shake it, shake it, shake it, feel good. / Shake it, shake it, shake it, feel good. / Shake it, shake it, shake it, feel good. / (change) shake it (change), shake it / (change), shake it (change), feel good. / (change) shake it (change), shake it / (change), shake it (change), feel good”. Тут ми маємо в ціло-

му десять рядків. У тексті перекладу на відміну від цього ми маємо вісім рядків: «Почу-почу-почувайся добре / Почу-почу-почувайся добре / Почу-почу-почувайся добре / Почу-почу-почувайся добре / Почу-почу-почувайся добре / (Зміни) Почу- (зміни) почу- (зміни) почувайся (зміни) / (Зміни) Почу- (зміни) почу- (зміни) почувайся (зміни)». Структура рим другої половини вступу, де можна побачити слова “(change)” змінено з АВ АВ на АА; до того, тут можна спостерігати опущення: рядки, що відповідають В у структурі, були опущені (мова йде про “(change), shake it (change), feel good”), тому у перекладі маємо на два рядки менше. Також можна виділити заміну, що комбінована з членуванням: багаторазово повторюваний рядок “Shake it, shake it, shake it, feel good” у тексті перекладу виглядає як «Почу-почу-почувайся добре»; замість еквівалента виразу “shake it” застосовано слово «Почувайся» яке було членовано по складах і у такому вигляді багаторазово повторено: «Почу-почу-почувайся добре». Мета цього — створити таку ж саму ритмічну фігуру, як і в оригіналі, де ми можемо спостерігати чіткий хорей, але розтягнутий таким чином, що перша половина звучить удвічі коротше.

Якщо звернути увагу на структуру рим всередині строфи, у даному випадку першого куплету, то можна помітити, що рима йде за структурою АА ВВ СС: “City’s breaking down on a camel’s **back**. / They just have to go ‘cause they don’t know **wack**. / So while you fill the streets, it’s appealing to **see**. / You won’t get out the county ‘cause you’re damned and **free**. / You’ve got a new horizon. It’s ephemeral **style**. / A melancholy town where we never **smile**”. У перекладі ми можемо побачити, що ця структура зберігається: «Місто це руйнується в прах і **вщент**. / Тікають від незнання — це знайомий **сюжет**. / Приємно бачити, як на вулицях **ви** / Ніхто вас не прогавить, бо ви вільні й **дурні**. / Новий ось горизонт, але не **назавжди**. / Меланхолійне місто, всі без **посмішки**». Можемо спостерігати застосування перестановки: “You won’t get out the county ‘cause you’re damned and **free**” — «Ніхто вас не прогавить, бо ви **вільні** й **дурні**»; “So while you fill the streets, **it’s appealing to see**” — «**Приємно бачити**, як на вулицях **ви**». Мета застосування цих трансформацій — збереження рими.

Після йде популярний у сучасній англійській музиці елемент, так званий «предприспів»: невеликий фрагмент, що служить у якості мосту між куплетом та приспівом, плавно збільшуючи динаміку тво-

ру. У нашому випадку це рядки “And all I wanna hear is the message **beep**. / My dreams, they've gotta kiss me / ‘Cause I don't get to sleep, no”. В оригіналі ми маємо три рядки зі структурою рими А В А, тобто перший та третій рядки римується між собою. У перекладі ж була застосована трансформація сполучення, тому замість трьох рядків ми маємо два; “And all I wanna hear is the message **beep**. / My dreams, they've gotta kiss me / ‘Cause I don't get to **sleep**, no” у перекладі перетворилось на «І все, що хочу я, повідомлення **звук**. / Але мрії не побачу, адже не **засну**, ні». Також тут помітний антонімічний переклад з додаванням: “My dreams, they've gotta kiss me” — «**мрії не побачу**».

Якщо розглядати приспів, маємо структуру АА СD ВВ А Е, де, як можна помітити, римується лише перші два рядки (також з ними римується сьомий) та пятий і шостий. Інші рядки не римується: “Windmill, windmill for the **land**. / Turn forever hand in **hand**. / Take it all in on your **stride**. / It is ticking, falling **down**. / Love forever. Love is **free**. / Let's turn forever, you and **me**. / Windmill, windmill for the **land**. / Is everybody **in**?”. У перекладі ця структура трохи змінена і виглядає як АА ВВ СС А D, тобто у перекладі приспів більш римований, ніж в оригіналі: «Ледве крутиться **вітряк**. / Ніби даючи нам **знак**: / Все одно, який наш **шлях**. / Ринуть може на **очах**. / Любов вільна **назавжди**. / Давай любити я і **ти**. / Ледве крутиться **вітряк**. / Чи тут зі мною **всі**?». Тут можна помітити опущення: “Windmill, windmill for the land” — «Ледве крутиться **вітряк**». Слово «вітряк» застосовується лише один раз. Мета цього, як і всіх інших трансформацій, що виділяємо, — збереження поетичної форми. Також був опущений рядок “Turn forever hand in hand”. На його місці у тексті перекладу можна побачити рядок «Ніби даючи нам **знак**:», тобто було застосовано додавання. Мета цього — також збереження форми твору.

Розбираючи другий куплет, ми можемо спостерігати таку структуру у першій строфі — АА ВВ СС D E: “Laughing gas these **hazmats**, fast **cats**. / Lining them up like ass **cracks**. / Lay these ponies at the **track**. / It's my chocolate **attack**. / Shit, I'm stepping in hotter this **year**. / Care Bear reppin' it harder this **year**. / Watch me as I **gravitate**. / **Ha-ha-ha-ha-ha-ha**”. У перекладі ця структура майже не зазнала змін, і має вигляд АА ВВ СС D; останні два рядки оригінальної строфи сполучені у тексті перекладу в один: «Веселячий газ **враз** труїть **нас**. / Вже поставили у ряд **вас**. / Щось помітив мій **радар**. / Шоколадний це **удар**. / Дідько, в

серці **корпорації я**. / У екрани дивимось **без знання**. / Глянь, як левітую я, ха-ха-ха-ха-ха!». Також треба відмітити, що у тексті перекладу збережено внутрішню риму першому рядка: “Laughing gas these **hazmats**, fast **cats**” — «Веселячий газ **враз** труїть **нас**». Згадування мультфільму «Care Bear» у тексті перекладу відсутнє, тобто була застосована трансформація опущення. Вона була застосована тут через різницю культурних реалій, бо мультфільм, що згадується в тексті оригіналу, не є відомим серед україномовних людей та не мають аналогів в українській культурі. Наступні дві строфи куплету мають структуру АА В С DD В С EE F G: “Yo, we gon' ghost **town**, / This **Motown**. / With your **sound** / You're in the **blink**. / Gon' bite the **dust**. / Can't fight **with us**. / With your **sound** / You kill the **Inc**. / So don't stop, get it, **get it, get it** / Until you're **cheddar head**. / And watch the way I **navigate**. / **Ha-ha-ha-ha-ha**”. У тексті перекладу у випадку з цими двома строфами було активно застосовано трансформацію сполучення, тому кількість та структура рим рядків змінилась і виглядає: А В С D EE F. Майже усі рими перемістились з кінців рядків у їх середину, і у кінці римується лише п'ятий та шостий рядки: «Йдем в місто смутку, дай руку. / З цим звуком, в цей момент. / Їдять хай пил, немає сил. / Зі звуком цим, ти зробиш все. / Тож не стій, йти далі **маєш**. / Всіх поки не **здолаєш**. / І дивись, як я кермую, ха-ха-ха-ха-ха!». І знов було використано опущення іншопольтурної реалії: “**Motown**” — це легендарний музичний лейбл, тобто компанія, що випускала музику в країні тексту оригіналу. Після свого заснування у 1959 р. лейбл був зосереджений на видавництві музики артистів, які виконували певний тип соул та фанк музики у зручній для масового слухача формі. Потім цей піджанр отримав назву «мотаун». Це згадування має велику роль, бо так само як Fell Good Inc., звинувачується в експлуатації простого споживача, простих людей. Але через те, що ні культура бізнес-сторони музичної індустрії, ні музика, що видавалась лейблом “Motown”, не знайома україномовному слухачу, це згадування також було опущено в перекладі UkrTrashDub. Також треба відмітити, що переклад, здійснений UkrTrashDub, не сильно відходить від оригінальної структури пісні, і усі відхилення мотивовані збереженням форми оригіналу.

Висновки. В умовах поетичного перекладу еквівалентність, що розуміється як максимально можлива лінгвістична близькість текстів оригіналу і перекладу, може вступати в суперечність з міркуваннями

щодо адекватності перекладу: чим більший ступінь близькості двох різномовних текстів, тим менше, адекватний переклад; та навпаки, відмова від максимальної схожості мовного матеріалу текстів оригіналу й перекладу є умовою досягнення адекватності перекладу. Відтворювальний переклад вважається майже єдино можливим видом перекладу поетичних текстів. Форму вірша становить комплекс співзалежних та взаємопов'язаних елементів. До них входять: ритм, мелодія, стилістика, смисловий, образний та емоційний зміст слів та їх поєднань. При віршованому перекладі завжди потрібно найбільш точно відтворювати усі елементи, що перераховані вище. Однак основною ознакою поетичного перекладу є його умовно-вільний характер. У випадку, коли форма виходить на перший план, смислові нюанси «приносяться в жертву» заради рими або розміру віршованого тексту.

Отже, для успішного перекладу віршованого тексту пісні перекладачеві необхідно, перш за все, ознайомитися з системою образів автора вихідного тексту, а також обов'язково намагатися зберегти: число рядків, метр і розмір, чергування та характер рим, характер перенесень, характер лексем, тип порівнянь, особливі способи та переходи тонів.

Результати даного дослідження будуть корисними у подальших наукових розвідках сучасної теми україномовного блогу та при викладанні дисциплін лінгвітичної спрямованості.

ЛІТЕРАТУРА

Казакова Т. А. Художественный перевод. Санкт-Петербург : Санкт-Петербургский институт внешнеэкономических связей, экономики и права, 2002. 113 с.

Комиссаров В. Н. Общая теория перевода. Москва : Высшая школа, 2000. 348 с.

Сдобников В. В. Теория перевода: учебник для студентов лингвистических вузов и факультетов иностранных языков. Москва : АСТ: Восток—Запад, 2007. 444 с.

Gorillaz — Корпорація «Задоволення» (Feel Good Inc. Ukrainian Cover) [UkrTrashDub]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=m7LRSCF38sA> (дата звернення 01.08.2020).

Gorillaz — Feel Good Inc lyrics. URL: <https://genius.com/Gorillaz-feel-good-inc-lyrics> (дата звернення 30.07.2020).

ОСОБЕННОСТИ И ПРОБЛЕМЫ ПЕРЕВОДА АНГЛОЯЗЫЧНЫХ ПЕСЕН УКРАИНСКИМИ ВИДЕОБЛОГЕРАМИ

Владислава Аккурт

кандидат филологических наук, старший преподаватель кафедры перевода и теоретической и прикладной лингвистики Государственного учреждения «Южноукраинский национальный педагогический университет имени К. Д. Ушинского»,
Одесса, Украина
e-mail: Akkurt.VY@pdpu.edu.ua
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3542-3428>

Александр Прокопенко

соискатель высшего образования второго (магистерского) уровня по специальности 035 Филология Государственного учреждения «Южноукраинский национальный педагогический университет имени К. Д. Ушинского»,
Одесса, Украина
e-mail: Procopenco.AI@pdpu.edu.ua
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4230-1699>

Римма Пастыр

соискатель высшего образования второго (магистерского) уровня по специальности 035 Филология Государственного учреждения «Южноукраинский национальный педагогический университет имени К. Д. Ушинского»,
Одесса, Украина
e-mail: pastir0910@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5053-3639>

АННОТАЦИЯ

В статье рассматриваются особенности и проблемы перевода текстов англоязычных песен и способы их перевода на украинский язык блогером UkrTrashDub. С приходом американской культуры и влиянием ее на украинскую молодежь исследование приобретает все большую актуальность в наше время. В ходе сравнительного анализа оригинального текста и текста перевода было выявлено, что основными трудностями при восприятии и, соответственно, переводе песен служат языковые реалии и воспроизведение формы текста оригинала. Рассматривая способы перевода текстов песен, авторы останавливаются на рифмованном способе перевода, сосредоточенном на достижении максимально возможной адекватности перевода. Особое внимание уделено социальному фактору, который мотивирует существование подобного вида перевода.

Несмотря на глубокое понимание идейно-тематической направленности оригинала, переводчик должен суметь найти достаточно адекватные словесные средства для передачи образной системы текста-оригинала и специфики языка автора. Кроме того, при переводе стихотворного текста очень важным является сохранение его ритмической организации и системы рифм, что, однако, далеко не всегда возможно.

В рамках исследования были определены основные особенности, проблемы и средства перевода англоязычных песен на украинский язык. К основным особенностям можно отнести: нестабильный стихотворный размер; огромное влияние культуры носителей языка текста оригинала; большое количество изображенных в текстах песен реалий культуры носителей языка оригинала. Проблемами перевода текстов песен выступают: сохранение оригинальной формы; адаптация и/или передача иноязычных реалий и разница в языках, что формирует подход к написанию стихов. Исходя из сравнения, можно сделать вывод, что основные особенности перевода текстов англоязычных песен связанные с сохранением оригинальной формы.

Ключевые слова: перевод песен, трудности перевода, лингвистическая адаптация, рифма, ритм, форма, языковые реалии.

FEATURES AND PROBLEMS OF TRANSLATION OF ENGLISH-LANGUAGE SONGS BY UKRAINIAN VIDEO BLOGGERS

Vladyslava Akkurt

Candidate of Philology, Senior Lecturer at the Department of Translation and Theoretical and Applied Linguistics, State Institution “South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky”
Odesa, Ukraine
e-mail: Akkurt.VY@pdpu.edu.ua
ORCID ID <https://orcid.org/0000-0003-3542-3428>

Alexander Procopenco

Master Student in Philology, State Institution “South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky”
Odesa, Ukraine
e-mail: Procopenco.AI@pdpu.edu.ua
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4230-1699>

Rymma Pastyr

Master Student in Philology, State Institution “South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky”
Odesa, Ukraine
e-mail: pastir0910@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5053-3639>

SUMMARY

The article deals with features and problems of translating texts of English-language songs and ways of translating them into Ukrainian by the blogger UkrTrashDub. With the advent of American culture and its influence on Ukrainian youth, research is becoming increasingly relevant in our time. In the course of a comparative analysis of the original, it was revealed that linguistic realities and reproduction of the form of the original text are the main difficulties in the perception and translation of songs.

Despite a deep understanding of the ideological and thematic orientation of the original text, the translator must be able to find adequate verbal means and the specifics of the author's language.

In addition, when translating a poetic text, it is very important to preserve its rhythmic organization and rhyme system, which, however, is not always possible. Speaking about the ways of translating lyrics, the authors dwell on the rhymed method of translation, focusing on achieving the maximum possible adequacy of the translation. Particular attention is paid to the social factor that motivates the existence of this type of translation. As part of the study, the main features, problems and means of translating English-language songs into Ukrainian were identified. The main features include: unstable poetic meter; the huge

influence of the culture of native speakers of the original text; a large number of the realities of the culture of the native speakers of the original language depicted in the lyrics. The problems of translating lyrics are: preservation of the original form; adaptation and/or transmission of foreign language realities and the difference in languages, which forms the approach to writing poetry. It can be concluded that the main features of the translation of English songs are related to the preservation of the original form.

Key words: *song translation, translation difficulties, linguistic adaptation, rhyme, rhythm, form, linguistic realities.*

REFERENCES

Kazakova, T. A. (2002). Khudozhestvennyi perevod [Literary translation]. Saint Petersburg: Sankt-Peterburgskii institut vneshneekonomicheskikh svyazei, ekonomiki i prava [in Russian].

Komissarov, V. N. (2000). Obshchaia teoriia perevoda [General theory of translation]. Moscow: Vysshiaia shkola [in Russian].

Sdobnikov, V. V. (2007). Teoriia perevoda: uchebnik dlia studentov lingvisticheskikh vuzov i fakultetov inostrannykh iazykov [Translation theory: a textbook for students of linguistic universities and faculties of foreign languages]. Moscow: ACT: Vostok—Zapad [in Russian].

Gorillaz — Корпорація «Задоволення» (Feel Good Inc. Ukrainian Cover) Home [UkrTrashDub]. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=m7LRSCF38sA>

Gorillaz — Feel Good Inc lyrics. Retrieved from URL: <https://genius.com/Gorillaz-feel-good-inc-lyrics>.

Стаття надійшла до редакції 03.08.2020

УДК 81'25:81'373=111

ВІДТВОРЕННЯ ТРОПІВ У ПЕРЕКЛАДІ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ КИТАЙСЬКОЮ ПОЕТИЧНОГО ТВОРУ Е. А. ПО “DREAMS”

Вероніка Бялік

здобувачка вищої освіти за другим (магістерським) рівнем зі спеціальності 035 Філологія Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,
Одеса, Україна

e-mail: veronikabyalik@icloud.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4688-1355>

Ілона Дерік

кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,
Одеса, Україна

e-mail: ilonaderik@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1476-2391>

АНОТАЦІЯ

Переклад художньої літератури, а зокрема — переклад поетичних творів відіграє надзвичайно важливу роль у сучасному перекладознавстві. У процесі світової глобалізації все більше людей вивчають іноземні мови і проявляють глибокий інтерес до культурного надбання інших країн, зокрема і до літератури. Цим пояснюється підвищена зацікавленість читачів у поезії іноземних авторів. Складність художнього перекладу обумовлена тим, що перекладач не лише повинен володіти основними навичками перекладу, а й повинен мати творчі здібності і фонові знання задля повного відтворення всіх художніх засобів, що зустрічаються у тексті оригіналу.

Метою роботи є аналіз відтворення тропів у перекладі з англійської мови китайською поетичного твору Е. А. По “Dreams” задля виявлення тактик, прийомів і трансформацій, що дозволяють відтворити художні засоби у перекладі. У ході дослідження було використано такі методи: теоретичний, порівняльний та описовий. За результатами проведеного дослідження було встановлено, що у поетичному творі “Dreams” були ви-